

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 29. júla 2019*

„Nesplnenie povinnosti členským štátom – Porušenie smernice 2006/123/ES a článkov 49 a 56 ZFEÚ –
Obmedzenia a požiadavky týkajúce sa miesta sídla, právnej formy, účasti na základnom imaní
a viacodborových činností spoločností stavebných inžinierov, patentových zástupcov
a veterinárnych lekárov“

Vo veci C-209/18,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 258 ZFEÚ, podaná 23. marca 2018,

Európska komisia, v zastúpení: G. Braun a H. Tserepa-Lacombe, splnomocnení zástupcovia,

žalobkyňa,

proti

Rakúskej republike, v zastúpení: G. Hesse, splnomocnený zástupca,

žalovanej,

ktorú v konaní podporuje:

Spolková republika Nemecko, v zastúpení: pôvodne T. Henze a D. Klebs, neskôr D. Klebs,
splnomocnení zástupcovia,

vedľajší účastník konania,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory M. Vilaras, sudcovia K. Jürimäe, D. Šváby, S. Rodin (spravodajca)
a N. Piçarra,

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: nemčina.

Rozsudok

- 1 Európska komisia sa svojou žalobou domáha, aby Súdny dvor určil, že Rakúska republika si tým, že zachovala požiadavky týkajúce sa miesta sídla spoločností stavebných inžinierov a patentových zástupcov, požiadavky týkajúce sa právnej formy a vlastníctva podielov na základnom imaní pre spoločnosti stavebných inžinierov, patentových zástupcov a veterinárnych lekárov, ako aj obmedzenie viacodborových činností spoločností stavebných inžinierov a patentových zástupcov, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 14 bodu 1, článku 15 ods. 1, článku 15 ods. 2 písm. b) a c), článku 15 ods. 3 a článku 25 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu (Ú. v. EÚ L 376, 2006, s. 36), ako aj z článkov 49 a 56 ZFEÚ.

Právny rámec

Právo Únie

- 2 Odôvodnenie 9 smernice 2006/123 uvádza:

„Táto smernica sa uplatňuje len na požiadavky, ktoré majú vplyv na prístup k činnostiam v oblasti služieb alebo na ich výkon. Z tohto dôvodu sa neuplatňuje na požiadavky, ako sú pravidlá cestnej premávky, pravidlá týkajúce sa rozvoja alebo využitia pozemkov, územné plánovanie v mestách a na vidieku, stavebné predpisy, ako ani na správne sankcie uložené za nedodržanie takýchto pravidiel, ktoré konkrétne neupravujú alebo neovplyvňujú činnosti v oblasti služieb, ale ktoré musia poskytovatelia dodržiavať počas vykonávania svojej hospodárskej činnosti rovnako, ako iné súkromné osoby.“

- 3 Odôvodnenie 22 tejto smernice stanovuje:

„Vyňatie zdravotnej starostlivosti z rozsahu pôsobnosti tejto smernice by malo zahŕňať zdravotné a farmaceutické služby, ktoré poskytuje zdravotnícky personál pacientom pri posudzovaní, udržiavaní a obnovovaní ich zdravotného stavu, keď sú tieto činnosti vyhradené pre regulované zdravotnícke povolanie v členskom štáte, v ktorom sú služby poskytované.“

- 4 Odôvodnenie 40 uvedenej smernice znie:

„Pojem ‚závažné dôvody týkajúce sa verejného záujmu [naliehavé dôvody všeobecného záujmu – *neoficiálny preklad*]‘, na ktoré sa odvolávajú niektoré ustanovenia tejto smernice, sa postupne vyvinul z judikatúry Súdneho dvora v súvislosti s článkami 43 a 49 [ES] a je možné, že sa bude naďalej vyvíjať. Tento pojem, ako ho uznal vo svojej judikatúre Súdny dvor, zahŕňa aspoň tieto oblasti:... verejné zdravie,... ochranu príjemcov služieb...“

- 5 Článok 2 ods. 2 písm. f) a l) smernice 2006/123 znie:

„Táto smernica sa nevzťahuje na tieto činnosti:

...

- f) služby zdravotnej starostlivosti bez ohľadu na to, či sú poskytované v rámci zdravotníckych zariadení a bez ohľadu na spôsob ich organizácie a financovania na vnútroštátnej úrovni alebo ich verejný či súkromný charakter;

...

- l) služby poskytované notármi a súdnymi úradníkmi, ktorí sú menovaní právnymi aktmi prijímanými vládou.“
- 6 V súlade s článkom 4 ods. 2 tejto smernice je pojem „poskytovateľ“ na účely uvedenej smernice definovaný ako každá fyzická osoba, ktorá je štátnym príslušníkom členského štátu, alebo každá právnická osoba v zmysle článku 54 ZFEÚ a usadená v členskom štáte, ktorá ponúka alebo poskytuje určitú službu.
- 7 Článok 14 tej istej smernice, nazvaný „Zakázané požiadavky“, v bodoch 1 a 3 uvádza:
- „Členské štáty nepodmieňujú prístup k činnosti v oblasti služieb alebo jej vykonávanie na ich území splnením žiadnej z týchto požiadaviek:
1. diskriminačné požiadavky, priamo alebo nepriamo založené na štátnej príslušnosti, alebo v prípade spoločností na umiestnení ich sídla najmä vrátane:
    - a) požiadaviek štátnej príslušnosti poskytovateľa, jeho zamestnancov, osôb vlastniacich podiel na základnom imaní alebo členov riadiacich alebo dozorných orgánov poskytovateľa;
    - b) požiadaviek, aby poskytovateľ, jeho zamestnanci, osoby vlastniace podiel na základnom imaní alebo členovia riadiacich alebo dozorných orgánov poskytovateľa mali bydlisko na ich území;
  - ...
  3. obmedzenia slobody poskytovateľa vybrať si medzi hlavnou prevádzkou alebo vedľajšou prevádzkou, a najmä povinnosť poskytovateľa mať svoju hlavnú prevádzku na ich území, alebo obmedzenia slobody vybrať si medzi prevádzkou vo forme obchodného zastúpenia, pobočky alebo dcérskej spoločností“.
- 8 Článok 15 ods. 1, článok 15 ods. 2 písm. b) a c) a článok 15 ods. 3, 5 a 6 smernice 2006/123 stanovuje:
- „1. Členské štáty skúmajú, či sa podľa ich právnych systémov uplatňujú niektoré z požiadaviek uvedených v odseku 2, a zabezpečujú, aby všetky takéto požiadavky boli zlučiteľné s podmienkami ustanovenými v odseku 3. Členské štáty prispôbia zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia tak, aby boli zlučiteľné s týmito podmienkami.
2. Členské štáty skúmajú, či ich právne systémy podmieňujú prístup k činnosti v oblasti služieb alebo jej vykonávanie splnením niektorej z týchto nediskriminačných požiadaviek:
- ...
- b) povinnosť poskytovateľa mať určitú právnu formu;
  - c) požiadavky, ktoré sa týkajú držby podielov/akcií v spoločnosti;
  - ...
  3. Členské štáty overujú, že požiadavky uvedené v odseku 2 spĺňajú tieto podmienky:
    - a) nediskriminácia: požiadavky nesmú byť priamo ani nepriamo diskriminačné vzhľadom na štátnu príslušnosť, alebo v prípade spoločností, vzhľadom na umiestnenie ich sídla;
    - b) nevyhnutnosť: požiadavky musia byť opodstatnené závažným dôvodom týkajúcim sa verejného záujmu [naliehavým dôvodom všeobecného záujmu – *neoficiálny preklad*];

c) proporcionalita: požiadavky musia slúžiť na zabezpečenie dosiahnutia sledovaného cieľa; nesmú prekročiť rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa; a nesmie byť možné nahradiť tieto požiadavky inými, menej obmedzujúcimi opatreniami, ktorými sa dosiahnu rovnaké výsledky.

...

5. V správe o vzájomnom hodnotení ustanovenej v článku 39 ods. 1 členské štáty uvedú:

a) požiadavky, ktoré majú v úmysle zachovať, a dôvody, prečo sú podľa nich tieto požiadavky v súlade s podmienkami ustanovenými v odseku 3;

b) zrušené alebo zmiernené požiadavky.

6. Od 28. decembra 2006 členské štáty nezavádzajú žiadne nové požiadavky takého charakteru, ako je uvedené v odseku 2, okrem prípadov, keď taká požiadavka spĺňa podmienky stanovené v odseku 3.“

9 Článok 25 smernice 2006/123 stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby sa na poskytovateľov nevzťahovali požiadavky, ktoré ich zaväzujú vykonávať výhradne danú konkrétnu činnosť alebo ktoré obmedzujú vykonávanie rôznych činností spoločne alebo v partnerstve.

Takéto požiadavky sa však môžu vzťahovať na týchto poskytovateľov:

a) regulované povolania, pokiaľ je to opodstatnené požiadavkou záruky súladu s pravidlami upravujúcimi profesijnú etiku a správanie, ktoré sa menia v závislosti od osobitej povahy každého povolania a je to potrebné na zabezpečenie ich nezávislosti a nestrannosti;

b) poskytovatelia osvedčovacích a akreditačných služieb a služieb technického monitorovania, testovania alebo skúšobníctva, pokiaľ je to opodstatnené zabezpečením ich nezávislosti a nestrannosti.

2. Ak je udelené povolenie pre viacodborové činnosti medzi poskytovateľmi uvedenými v odseku 1 písm. a) a b), členské štáty zabezpečia, aby:

a) sa zabránilo konfliktom záujmov a nesúladu medzi určitými činnosťami;

b) sa zaručila nezávislosť a nestrannosť, ktorú si niektoré činnosti vyžadujú;

c) boli pravidlá upravujúce profesijnú etiku a správanie pri rôznych činnostiach navzájom zlučiteľné, obzvlášť pokiaľ ide o otázky mlčanlivosti.

3. V správe uvedenej v článku 39 ods. 1 členské štáty uvedú, na ktorých poskytovateľov sa vzťahujú požiadavky ustanovené v odseku 1 tohto článku, obsah týchto požiadaviek a dôvody, pre ktoré ich považujú za opodstatnené.“

Rakúske právo

ZTG

- 10 § 21 Ziviltechnikergesetz (zákon o stavebných inžinieroch, BGBl. 156/1994), v znení uplatniteľnom v tomto spore (BGBl. I, 50/2016, ďalej len „ZTG“), nazvaný „Predmet činnosti“, znie:

„1. V súlade s nižšie uvedenými ustanoveniami môžu stavební inžinieri výlučne na účely trvalého výkonu povolania stavebného inžiniera zakladať verejné obchodné spoločnosti, komanditné spoločnosti, spoločnosti s ručením obmedzeným a akciové spoločnosti, ktoré disponujú vlastným oprávnením vydaným Ministerstvom hospodárstva a práce...

2. Samotné spoločnosti stavebných inžinierov vykonávajú povolanie stavebného inžiniera.

3. Založenie obchodnej spoločnosti s osobami vykonávajúcimi závislú činnosť je povolené len vtedy, ak tieto osoby nemajú oprávnenie plniť výkonné funkcie. Na takúto spoločnosť sa nevzťahujú ustanovenia oddielu 2 tohto spolkového zákona.“

- 11 § 25 ZTG, nazvaný „Sídlo a obchodné meno“, uvádza:

„1. Spoločnosti stavebných inžinierov musia zriadiť svoje sídlo v Rakúsku v sídle kancelárie jedného zo spoločníkov alebo členov riadiaceho orgánu, ktorý disponuje právami na správu a zastupovanie.

2. Spoločnosti stavebných inžinierov musia k svojmu obchodnému menu uviesť ‚spoločnosť stavebných inžinierov‘ v súlade so všeobecnými ustanoveniami práva týkajúceho sa obchodného mena. Výraz ‚Ziviltechniker‘ [stavebný inžinier] môže byť označený ako ‚ZT‘.

3. Obchodné dokumenty musia uvádzať mená a oprávnenia všetkých členov, ktorí majú práva na správu a zastupovanie.“

- 12 § 26 tohto zákona stanovuje:

„1. Spoločníkmi spoločnosti stavebných inžinierov môžu byť len fyzické osoby a spoločnosti stavebných inžinierov s odborným oprávnením.

2. Osoby vykonávajúce závislú činnosť, ktorá z technického hľadiska zodpovedá oprávneniu spoločnosti stavebných inžinierov, ich riadiaci pracovníci alebo ich spoločníci s právami na správu a zastupovanie nemôžu byť spoločníkmi tejto spoločnosti stavebných inžinierov.“

- 13 § 28 uvedeného zákona stanovuje:

„1. Riaditeľmi a štatutárnymi zástupcami spoločnosti stavebných inžinierov môžu byť iba fyzické osoby, ktoré sú spoločníkmi spoločnosti, majú platné oprávnenie a spolu vlastnia viac ako polovicu podielov akcií spoločnosti. V prípade operácií, ktoré si vyžadujú rôzne technické povolenia viacerých stavebných inžinierov, musia stanovy spoločnosti v každom prípade vyžadovať od riaditeľov, ktorí majú príslušnú právomoc, aby konali spoločne.

2. O technických otázkach týkajúcich sa výkonu povolania spoločnosti stavebných inžinierov rozhodujú výlučne riaditelia v príslušných orgánoch spoločnosti, ktorí vykonávajú svoje oprávnenie. Nijaké rozhodnutie nemožno prijať proti vôli spoločníkov, ktorí majú z technického hľadiska relevantné oprávnenie na účely rozhodnutia.

3. Spoločníci mimo tohto povolania sa musia zmluvne zaviazat' dodržiavať pravidlá týkajúce sa profesijnej etiky.

4. Ak spoločnosti stavebných inžinierov tvoria spoločnosti osôb vykonávajúcich samostatne zárobkovú činnosť, spoločníci, ktorí nevykonávajú svoje oprávnenie, môžu byť len komanditisti.

5. V prípade, že spoločnosti stavebných inžinierov sú akciové spoločnosti, ich stanovy musia výlučne stanovovať akcie na meno. Prevod akcií podlieha schváleniu valným zhromaždením. Valné zhromaždenie schváli tento prevod, len ak sú splnené ustanovenia tohto spolkového zákona a pravidlá týkajúce sa profesijnej etiky.“

PAG

14 § 2 Patentanwaltsgesetz (zákon o patentových zástupcoch) zo 7. júna 1967 (BGBl. 214/1967), v znení uplatniteľnom v spore (BGBl. I, 126/2013, ďalej len „PAG“), znie:

„1. Zaradenie do zoznamu patentových zástupcov podlieha predloženiu dôkazu o splnení týchto požiadaviek:

- a) rakúska štátna príslušnosť;
- b) spôsobilosť na právne úkony;
- c) stále sídlo kancelárie v Rakúsku;
- d) diplom osvedčujúci úspešné ukončenie minimálne päťročného štúdia na niektorej rakúskej univerzite alebo podobného štúdia na univerzite v Európskom hospodárskom priestore alebo vo Švajčiarskej konfederácii v oblasti techniky alebo prírodných vied alebo uznanie rovnocenného zahraničného diplomu o ukončení štúdia;
- e) vykonanie praxe (§ 3);
- f) úspešné zloženie skúšky patentového zástupcu (§ 8 a nasl.) najskôr jeden rok pred ukončením praxe;
- g) poistenie občianskoprávnej zodpovednosti za škodu v súlade s § 21a.

2. Štátna príslušnosť štátu, ktorý je zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore alebo Švajčiarskej konfederácie, sa považuje za rovnocennú s rakúskou štátnou príslušnosťou.

3. V prípade osôb, ktoré spĺňajú podmienky uvedené v § 16a ods. 1 týkajúce sa povolania patentového zástupcu, kvalifikačná skúška (§ 15a a § 15b) nahrádza požiadavky podľa odseku 1 písm. d) až f).“

15 § 29a PAG stanovuje:

„Pokiaľ ide o spoločnosti, ktoré vykonávajú povolanie patentového zástupcu, musia trvale spĺňať tieto požiadavky:

1. Spoločníkmi môžu byť iba:

- a) patentoví zástupcovia;

- b) manželskí partneri alebo registrovaní partneri a deti patentového zástupcu, ktorý je členom spoločnosti;
- c) bývalí patentoví zástupcovia, ktorí sa vzdali výkonu povolania patentového zástupcu, ktorí v čase tohto vzdania sa boli spoločníkmi alebo ktorých kanceláriu prebrala spoločnosť;
- d) manželskí partneri alebo registrovaní partneri a pozostalé deti zosnulého patentového zástupcu, ak bol v čase úmrtia spoločníkom, alebo ak pozostalý manželský partner alebo pozostalý registrovaný partner a pozostalé deti prevezmú činnosť patentového zástupcu s cieľom pokračovať v činnosti kancelárie;
- e) súkromné rakúske nadácie zriadené jedným alebo viacerými spoločníkmi, ktorých výhradným predmetom činnosti je podpora osôb uvedených v písmenách a) až d).

2. Patentoví zástupcovia môžu byť členom spoločnosti len ako spoločníci s osobnou zodpovednosťou alebo v prípade spoločností s ručením obmedzeným ako spoločníci s právami na zastupovanie a správu. Spoločníci uvedení v odseku 1 písm. b) až e) môžu byť členmi spoločnosti len ako komanditisti, spoločníci, ktorí nemajú žiadne práva na zastupovanie a správu, alebo v súlade so zásadou tichého spoločníka. Iné osoby ako spoločníci nesmú mať podiely na obrate alebo na zisku spoločnosti.

3. Ukončenie výkonu povolania patentového zástupcu [§ 48 ods. 1 písm. c)] nebráni členstvu v spoločnosti, ale bráni uplatňovaniu práv na zastupovanie a správu.

4. Manželskí partneri alebo registrovaní partneri [odsek 1 písm. b)] môžu byť členmi spoločnosti len počas trvania manželstva alebo registrovaného partnerstva; deti [odsek 1 písm. b) a d)] len do veku 35 rokov a po dosiahnutí tohto veku po dobu prípravy na výkon povolania patentového zástupcu.

5. Všetci spoločníci vlastnia podiel vo vlastnom mene a na vlastný účet; prevod a správa podielu spoločníka sa zakazuje.

6. Činnosť spoločnosti sa musí obmedzovať na výkon povolania patentového zástupcu, a to vrátane nevyhnutných pomocných činností a riadenia majetku spoločnosti.

7. Minimálne jeden spoločník – patentový zástupca musí zriadiť svoju kanceláriu v sídle spoločnosti. § 25a sa *mutatis mutandis* uplatní na založenie pobočiek.

8. Patentoví zástupcovia môžu byť len súčasťou jednej spoločnosti; stanovky spoločnosti však môžu stanoviť, že patentový zástupca, ktorý je členom spoločnosti, môže vykonávať povolanie patentového zástupcu aj mimo spoločnosti. Účasť spoločností patentových zástupcov na iných zlúčeníach, ktorých predmetom činnosti je spoločný výkon povolania, sa zakazuje.

9. Všetci patentoví zástupcovia, ktorí sú členmi spoločnosti, musia byť oprávnení zastupovať a riadiť spoločnosť samostatne. Všetci ostatní spoločníci musia byť vylúčení zo zastupovania a správy.

10. V spoločnosti patentových zástupcov, ktorá má formu spoločnosti s ručením obmedzením, iné osoby než spoločníci – patentoví zástupcovia nemôžu byť ustanovené za riaditeľov. V spoločnosti patentových zástupcov nie je možné právoplatne udeliť plnú moc alebo delegovať právomoc.

11. Pri rozhodovacej činnosti spoločnosti musia mať patentoví zástupcovia rozhodujúci vplyv. Výkon mandátu patentového zástupcu, ktorý je členom spoločnosti, nesmie podliehať pokynu alebo súhlasu spoločníkov (valné zhromaždenie).“

TÄG

16 § 15a Tierärztegesetz (zákon o veterinárnych lekároch) z 13. decembra 1974 (BGBl. 16/1975), v znení uplatniteľnom na tento spor (BGBl. I, 66/2016, ďalej len „TÄG“), uvádza:

„1. Iba veterinárni lekári s odborným oprávnením alebo spoločnosti, ktorých spoločníkmi sú veterinárni lekári s odborným oprávnením, môžu vykonávať veterinárnu prax alebo prevádzkovať súkromnú veterinárnu kliniku. Účasť osôb, ktoré majú iné povolanie, v spoločnosti veterinárnych lekárov je možná len pre tichých spoločníkov. Ak sa v čase zriadenia spoločnosti s ručením obmedzeným plánujú aj pobočky, je potrebné uistiť sa, že riaditeľom môže byť len spoločník –veterinárny lekár, ktorý okrem toho bude môcť riadiť iba jednu pobočku a bude musieť vlastniť hlavný podiel v spoločnosti.

2. Zodpovednosť (riadenie) súkromnej veterinárnej kliniky musí zabezpečiť veterinárny lekár s odborným oprávnením, ktorý je oprávnený prevádzkovať lekárňu vo svojej ordinácii.“

Konanie pred podaním žaloby

17 Dňa 9. júla 2014 zaslala Komisia Rakúskej republike úradný list so žiadosťou o poskytnutie informácií o požiadavkách, ktoré ukladá vnútroštátna právna úprava spoločnostiam stavebných inžinierov, patentových zástupcov a veterinárnych lekárov, pokiaľ ide o miesto sídla, právnu formu a vlastníctvo podielov na základnom imaní, ako aj o obmedzenia viacodborových činností.

18 Rakúska republika odpovedala listom z 9. októbra 2014, v ktorom tento členský štát predložil Komisii návrh zmien a doplnení, pokiaľ ide o PAG, ktorý však nebol rakúskym zákonodarcom prijatý.

19 Komisia začala 5. decembra 2014 postup EU Pilot, v rámci ktorého zaslala Rakúskej republike dodatočné otázky, na ktoré tento členský štát odpovedal 13. februára 2015.

20 Dňa 19. júna 2015 Komisia zaslala Rakúskej republike výzvu.

21 Dňa 18. septembra 2015 tento členský štát odpovedal na tento list.

22 Dňa 5. októbra 2015 sa konalo stretnutie medzi Komisiou a Rakúskou republikou, aby prediskutovali obsah listu z 18. septembra 2015. V nadväznosti na toto stretnutie zaslal tento členský štát 23. októbra 2015 doplňujúci list, ku ktorému bol priložený návrh zmien a doplnení ZTG. Týmto pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom sa mala vypustiť požiadavka týkajúca sa miesta sídla pre spoločnosti stavebných inžinierov a mal nadobudnúť účinnosť v druhom štvrtroku 2016. Týkal sa aj zmeny požiadavky na miesto sídla v prípade spoločností patentových zástupcov, ale navrhované znenie by podľa názoru Komisie naďalej pripúšťalo výklad v rozpore s článkom 14 bodom 1 písm. b) smernice 2006/123 a článkom 49 ZFEÚ. Okrem toho bol oznámený pozmeňujúci a doplňujúci návrh TÄG, ktorý nadobudol účinnosť 1. augusta 2016.

23 Dňa 26. februára 2016 Komisia zaslala Rakúskej republike odôvodnené stanovisko, ale v ňom nepoukazovala na požiadavky, v prípade ktorých boli oznámené zmeny, pokiaľ ide o miesto sídla architektov a inžinierov poskytujúcich poradenské služby.

24 Rakúska republika odpovedala listom z 22. apríla 2016, v ktorom navrhla zmeny pre spoločnosti patentových zástupcov, najmä preformulovanie ustanovení o požiadavkách týkajúcich sa miesta sídla a „rozhodujúceho vplyvu“ patentových zástupcov v týchto spoločnostiach. Pokiaľ ide o spoločnosti stavebných inžinierov a veterinárnych lekárov, tento členský štát zotrval na svojom predchádzajúcom stanovisku, podľa ktorého zmena nie je potrebná. Nebola odstránená ani požiadavka týkajúca sa miesta sídla pre spoločnosti stavebných inžinierov.

- 25 Vzhľadom na tento vývoj Komisia 17. novembra 2016 zaslala Rakúskej republike doplňujúce odôvodnené stanovisko.
- 26 V decembri 2016 a vo februári 2017 sa uskutočnili dve stretnutia medzi Komisiou a Rakúskou republikou, ktoré sa týkali spoločností stavebných inžinierov. Na týchto stretnutiach sa tento členský štát zaviazal odstrániť požiadavky týkajúce sa miesta sídla a vykonať určité zmeny ustanovení o vlastníctve podielov na základnom imaní a o obmedzeniach viacodborových činností.
- 27 Rakúska republika odpovedala na dodatočné odôvodnené stanovisko dvomi listami zo 17. januára a z 13. marca 2017. Tento členský štát potvrdil, že je stále ochotný zmeniť a doplniť § 25 ods. 1 ZTG, ale nemohol tak urobiť v dôsledku dotknutých záujmových skupín. Rakúska republika sa tiež vyjadrila, že je pripravená v primeranej lehote zmeniť PAG a TÄG a pokračovať v diskusiách. Spolkový minister pre vedu, výskum a hospodárstvo predložil Komisii 10. marca 2017 taktiež návrh zmien a doplnení ZTG, ale Komisia usúdila, že takéto zmeny nie sú dostatočné na odstránenie nezlučiteľnosti tejto právnej úpravy s právom Únie.
- 28 Rakúska republika 11. októbra 2017 zaslala Komisii nové doplňujúce pripomienky, ku ktorým bol priložený návrh nového ZTG, ktorý mal zohľadniť výhrady Komisie. Hoci Komisia uznáva, že tento projekt predpokladal odstránenie požiadavky týkajúcej sa miesta sídla spoločností stavebných inžinierov, ostatné výhrady nemohli byť odstránené. Okrem toho návrh nebol do dnešného dňa predložený rakúskemu parlamentu na schválenie.
- 29 Za týchto podmienok podala Komisia túto žalobu o nesplnenie povinnosti.

O žalobe

O uplatniteľných ustanoveniach

Argumentácia účastníkov konania

- 30 Pokiaľ ide o uplatniteľnosť smernice 2006/123, Komisia odmieta stanovisko, ktoré zastávala Rakúska republika v konaní pred podaním žaloby a konaní pred Súdnym dvorom v súvislosti s vyňatím činností stavebných inžinierov a veterinárnych lekárov z pôsobnosti tejto smernice.
- 31 Pokiaľ ide o činnosti stavebných inžinierov ako oprávnených osôb, Komisia tvrdí, že podľa článku 2 ods. 2 písm. l) uvedenej smernice sa táto smernica nevzťahuje na „služby poskytované notármi a súdnymi úradníkmi, ktorí sú menovaní právnymi aktmi prijímanými vládou“. Skutočnosť, že iné ostatné profesijné skupiny, ako sú stavební inžinieri, tiež vystavujú akty verejnej moci, automaticky nevyklucuje tieto akty z pôsobnosti tej istej smernice. Táto inštitúcia sa navyše domnieva, že územné plánovanie a územný plán vykonáva v Rakúsku spolkový štát, spolkové krajiny a obce, a preto skutočnosť, že stavební inžinieri poskytujú miestnym a regionálnym samosprávam technickú podporu pri príprave takýchto plánov, neznamená, že služby, ktoré poskytujú, nepodliehajú smernici 2006/123. Komisia sa preto domnieva, že ZTG nepredstavuje právnu úpravu, ktorá nepatrí do pôsobnosti tejto smernice.
- 32 Pokiaľ ide o činnosti veterinárnych lekárov, Komisia zdôrazňuje, že vylúčenie služieb zdravotnej starostlivosti z pôsobnosti smernice 2006/123 stanovené v článku 2 ods. 2 písm. f) tejto smernice sa vzťahuje len na služby týkajúce sa ľudského zdravia a nie poskytovania veterinárnych služieb.
- 33 Rakúska republika tvrdí, že prinajmenšom v rámci činnosti overovania pravosti aktov sa stavební inžinieri správajú ako zástupcovia štátu. Tento členský štát sa domnieva, že postavenie stavebných inžinierov, pokiaľ ide o túto činnosť, je podľa vnútroštátneho práva porovnateľné s postavením

notárov. Na základe toho konštatuje, že na stavebných inžinierov sa vzťahuje článok 2 ods. 2 písm. l) smernice 2006/123, prinajmenšom pokiaľ ide o činnosť overovania pravosti aktov. Pokiaľ ide o veterinárnych lekárov, uvedený členský štát v podstate približuje ich činnosti činnostiam zdravotníkov.

Posúdenie Súdnym dvorom

- 34 V prvom rade treba uviesť, že v súlade s článkom 2 ods. 2 písm. l) smernice 2006/123 sa táto smernica nevzťahuje na služby poskytované notármi a súdnymi úradníkmi, ktorí boli vymenovaní právnymi aktmi prijímanými vládou. V tomto ustanovení sa však nikde neuvádzajú stavební inžinieri.
- 35 Keďže výnimky si vyžadujú doslovný výklad, článok 2 ods. 2 písm. l) smernice 2006/123 sa musí vykladať v tom zmysle, že toto ustanovenie sa vzťahuje iba na služby, ktoré sú v ňom výslovne uvedené. Za týchto podmienok nemôže tvrdenie Rakúskej republiky, podľa ktorého môžu stavební inžinieri overovať pravosť aktov a možno ich v prípade tejto činnosti považovať za notárov, uspieť.
- 36 Nemožno preto tvrdiť, že povolanie stavebného inžiniera nepatrí do pôsobnosti smernice 2006/123 podľa článku 2 ods. 2 písm. l) tejto smernice.
- 37 V druhom rade z článku 2 ods. 2 písm. f) smernice 2006/123 vyplýva, že „služby zdravotnej starostlivosti“ sú výslovne vyňaté z pôsobnosti tejto smernice. Podľa odôvodnenia 22 tejto smernice sa však pod službami, na ktoré sa vzťahuje toto vyňatie, rozumejú služby, ktoré „poskytuje zdravotnícky personál pacientom pri posudzovaní, udržiavaní alebo obnovovaní ich zdravotného stavu“, čo znamená, že sú poskytované ľuďom (rozsudok z 1. marca 2018, CMVRO, C-297/16, EU:C:2018:141, bod 39).
- 38 Keďže sa výnimky musia vykladať doslovne, článok 2 ods. 2 písm. f) uvedenej smernice sa musí vykladať tak, že sa vzťahuje len na služby v oblasti starostlivosti týkajúcej sa ľudského zdravia.
- 39 Z toho vyplýva, že nemožno tvrdiť, že povolanie veterinárneho lekára nepatrí do pôsobnosti smernice 2006/123 podľa článku 2 ods. 2 písm. f) tejto smernice.
- 40 S prihliadnutím na predchádzajúce dôvody treba konštatovať, že smernica 2006/123 sa uplatňuje tak na činnosti stavebných inžinierov, ako aj na činnosti veterinárnych lekárov. Za týchto podmienok a v rozsahu, v akom Komisia vytýka Rakúskej republike, že si nespĺnila povinnosti vyplývajúce z niektorých ustanovení tejto smernice, ako aj z článku 49 ZFEÚ, je nutné skôr, než sa prípadne preskúma dotknutá vnútroštátna právna úprava z hľadiska ustanovení článku 49 ZFEÚ, preskúmať túto právnu úpravu z hľadiska ustanovení uvedenej smernice.

O výhrade týkajúcej sa porušenia článku 14 smernice 2006/123

Argumentácia účastníkov konania

- 41 Komisia tvrdí, že vnútroštátne právne ustanovenia týkajúce sa miesta sídla spoločností stavebných inžinierov a patentových zástupcov sú v rozpore s článkom 14 smernice 2006/123 a článkom 49 ZFEÚ.
- 42 Konkrétnejšie, pokiaľ ide o spoločnosti stavebných inžinierov, táto inštitúcia tvrdí, že § 25 ods. 1 ZTG je v rozpore s článkom 14 bodom 1 písm. b) smernice 2006/123, keďže toto prvé uvedené ustanovenie vyžaduje, aby nielen spoločnosti stavebných inžinierov, ale aspoň aj jeden z ich spoločníkov, ktorí konajú ako riaditelia a zástupcovia, mali svoje sídlo v Rakúsku. Podľa tejto inštitúcie vedie § 25 ods. 1

ZTG k diskriminácii tým, že zakazuje spoločnostiam stavebných inžinierov, ktorých sídlo sa nachádza v inom členskom štáte, než je Rakúska republika, ponúkať svoje služby v tomto členskom štáte. Článok 14 smernice 2006/123 pritom neumožňuje odôvodniť takéto obmedzenie.

- 43 Okrem toho, pokiaľ ide o spoločnosti patentových zástupcov, Komisia tvrdí na jednej strane, že z § 29a bodu 7 PAG vyplýva, že aspoň jeden spoločník spoločnosti patentových zástupcov musí mať sídlo svojej kancelárie v sídle tejto spoločnosti. Na druhej strane z § 2 ods. 1 písm. c) PAG vyplýva, že zápis do zoznamu patentových zástupcov sa viaže na predloženie dôkazu o tom, že stále sídlo kancelárie sa nachádza v Rakúsku. Podľa tejto inštitúcie z toho vyplýva, že spoločnosti patentových zástupcov a ich spoločníci musia mať svoje sídlo v Rakúsku, čo možno považovať za diskrimináciu z dôvodu miesta sídla poskytovateľa a jeho spoločníkov. Komisia sa domnieva, že uvedené ustanovenia PAG predstavujú diskrimináciu priamo založenú na mieste registrovaného sídla spoločnosti a nepriamo na základe štátnej príslušnosti jej spoločníkov.
- 44 Komisia dodáva, že žiadne legislatívne zmeny oznámené Rakúskou republikou neboli vykonané, a že pokiaľ ide o spoločnosti patentových zástupcov, navrhované zmeny by nezmiernili porušenia práva Únie.
- 45 Rakúska republika namieta proti uvádzanej výhrade, pričom tvrdí, že pokiaľ ide o spoločnosti stavebných inžinierov, počnúc 11. októbrom 2017 jasne oboznámila Komisiu o návrhu reformy ZTG, čím vyjadrila svoj zámer zrušiť § 25 ods. 1 tohto zákona. Tento členský štát sa domnieva, že vytýkané nesplnenie povinnosti je v tejto súvislosti nepodložené, najmä vzhľadom na skutočnosť, že oneskorenie pri uplatnení tohto návrhu nebolo spôsobené len rakúskymi voľbami, ale aj tým, že Komisia nereagovala na e-mail z 10. marca 2017, ktorým uvedený členský štát predložil konkrétne návrhy na reformu ZTG.
- 46 Pokiaľ ide o spoločnosti patentových zástupcov, Rakúska republika informuje Súdny dvor o nových legislatívnych návrhoch na zmenu a doplnenie PAG, pričom tvrdí, že má v úmysle do leta 2018 začať legislatívny postup s cieľom prijať pozmeňujúci zákon.

Posúdenie Súdnym dvorom

- 47 Na úvod treba konštatovať, že Rakúska republika namieta voči uvádzanej výhrade len tvrdením, že navrhla legislatívne zmeny, pričom nespochybňuje skutočnosť, že tieto zmeny v čase podania predmetného návrhu stále nenadobudli účinnosť.
- 48 V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že existencia nesplnenia povinnosti sa musí posudzovať podľa situácie v členskom štáte ku dňu uplynutia lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku a že Súdny dvor nemôže prihliadať na neskoršie zmeny (rozsudok z 28. novembra 2018, Komisia/Slovinsko, C-506/17, neuvverejnený, EU:C:2018:959, bod 50 a citovaná judikatúra).
- 49 V tomto prípade je však nesporné, že po uplynutí lehoty stanovenej pre Rakúsku republiku boli požiadavky uložené dotknutou vnútroštátnou úpravou pritom stále v účinnosti.
- 50 Vzhľadom na toto spresnenie je nutné podobne ako Komisia konštatovať, že z vnútroštátnych ustanovení, ktoré boli napadnuté v rámci tejto výhrady, vyplýva povinnosť jednak pre spoločnosti stavebných inžinierov a aspoň pre jedného z ich spoločníkov alebo člena riadiaceho orgánu a jednak pre spoločnosti patentových zástupcov mať svoje sídlo v Rakúsku.
- 51 V rozsahu, v akom tieto ustanovenia ukladajú týmto spoločnostiam povinnosť mať registrované sídlo na štátnom území, ukladajú tieto ustanovenia požiadavku týkajúcu sa priamo miesta registrovaného sídla v zmysle článku 14 bodu 1 smernice 2006/123. Okrem toho požiadavka, aby aspoň jeden

spoločník alebo člen riadiaceho orgánu spoločnosti stavebných inžinierov zriadil svoju kanceláriu v Rakúsku, v podstate predstavuje požiadavku mať bydlisko na štátnom území v zmysle článku 14 bodu 1 písm. b) tejto smernice.

- 52 Článok 14 smernice 2006/123 zakazuje členským štátom podmieňovať prístup k činnosti v oblasti služieb alebo jej vykonávanie na ich území splnením niektorej z požiadaviek taxatívne vymedzených v bodoch 1 až 8 tohto článku v tom zmysle, že im ukladá povinnosť prednostne a systematicky odstraňovať tieto požiadavky. Okrem toho požiadavky taxatívne vymedzené v článku 14 tejto smernice nemôžu byť odôvodnené (rozsudok zo 16. júna 2015, Rina Services a i., C-593/13, EU:C:2015:399, bod 28).
- 53 Za týchto okolností treba konštatovať, že výhrada týkajúca sa porušenia článku 14 smernice 2006/123 je dôvodná.

O výhrade týkajúcej sa porušenia článku 15 smernice 2006/123

Argumentácia účastníkov konania

- 54 Pokiaľ ide o vnútroštátne požiadavky týkajúce sa právnej formy a vlastníctva podielov na základnom imaní, ktoré sa vzťahujú na spoločnosti stavebných inžinierov, patentových zástupcov a veterinárnych lekárov, Komisia tvrdí, že tieto požiadavky sú v rozpore s článkom 15 ods. 1, článkom 15 ods. 2 písm. b) a c) a článkom 15 ods. 3 smernice 2006/123, ako aj článkom 49 ZFEÚ a že bránia usadeniu nových poskytovateľov služieb z týchto povolání, ktorí pochádzajú z iných členských štátov, než je Rakúska republika. Komisia zastáva názor, že takéto požiadavky obmedzujú možnosti takýchto poskytovateľov usadených v týchto členských štátoch pri založení vedľajšej prevádzky v Rakúsku, ak neprispôbia svoje organizačné štruktúry týmto požiadavkám. Okrem toho podľa tejto inštitúcie uvedené požiadavky predstavujú aj prekážky pre poskytovateľov služieb usadených v Rakúsku.
- 55 Komisia sa na jednej strane domnieva, že vnútroštátne pravidlo, podľa ktorého väčšinový podiel v profesijnej spoločnosti musí byť vo vlastníctve fyzických osôb, znamená, že dohľad nad touto spoločnosťou nemôžu vykonávať právnické osoby. Tento druh profesijnej spoločnosti nemôže byť podľa Komisie dcérskou spoločnosťou inej spoločnosti. Táto inštitúcia vyvodzuje záver, že takáto profesijná spoločnosť, ktorá bola založená v inom členskom štáte než v Rakúskej republike, nemôže založiť dcérsku spoločnosť v Rakúsku, ktorá ponúka rovnaké služby. Na druhej strane Komisia tvrdí, že požiadavky týkajúce sa právnej formy a vlastníctva podielov na základnom imaní v praxi sťažujú založenie hlavnej prevádzky v Rakúsku.
- 56 Pokiaľ ide konkrétne o spoločnosti stavebných inžinierov, Komisia pripomína, že podľa § 26 ods. 1 ZTG môžu byť spoločníkmi spoločnosti stavebných inžinierov len fyzické osoby a spoločnosti stavebných inžinierov s odborným oprávnením. Okrem toho pripomína, že § 28 ods. 1 ZTG stanovuje, že väčšinový podiel v takejto spoločnosti musia vlastníť stavební inžinieri a že práve oni môžu byť vymenovaní za riaditeľov a štatutárnych zástupcov príslušnej spoločnosti stavebných inžinierov.
- 57 Podľa Komisie nemôžu byť požiadavky týkajúce sa právnej formy a vlastníctva podielov na základnom imaní, ktoré sa vzťahujú na spoločnosti stavebných inžinierov, odôvodnené skutočnosťou, že niektoré činnosti architektov a inžinierov sa môžu vykonávať nielen v rámci systému ZTG, ale aj na základe Gewerbeordnung (Zákonník o výkone priemyselných, obchodných a remeselných povolání, ďalej len „GewO“), pretože stavební inžinieri požívajú väčšiu úctu a ich služby majú lepšiu povest ako služby poskytované osobami, ktoré poskytujú rovnaké služby v rámci systému GewO. Preto podľa tejto inštitúcie, ak by spoločnosti založené v inom členskom štáte, než je Rakúska republika, boli nútené rozhodnúť sa pre výkon činnosti ako závislej činnosti a nie ako slobodného povolania, ktoré má lepšiu povest, predstavovalo by to obmedzenie prístupu na trh.

- 58 Pokiaľ ide o spoločnosti patentových zástupcov a veterinárnych lekárov, Komisia uvádza, že Rakúska republika v konaní pred podaním žaloby nespochybnila existenciu obmedzenia, ale len tvrdila, že predmetné opatrenia sú odôvodnené a primerané.
- 59 Komisia sa domnieva, že príslušné vnútroštátne požiadavky nie sú ani odôvodnené, ani primerané.
- 60 Po prvé, pokiaľ ide o stavebných inžinierov, Komisia tvrdí, že požiadavky týkajúce sa právnej formy a vlastníctva podielov na základoch imaní nemožno s cieľom ochrany nezávislosti stavebných inžinierov odôvodniť zaručením kvality služieb a ochranou spotrebiteľov ani inými cieľmi verejného záujmu, ako je potreba ponechať oddelené činnosti plánovania a výkonu prác. Táto inštitúcia totiž zastáva názor, že rakúsky systém už obsahuje opatrenia na dosiahnutie týchto cieľov, ako sú napríklad pravidlá správania s cieľom predchádzať konfliktom záujmov a podriadenie daných členov povolania ustanoveniam v oblasti poistenia a záruk.
- 61 Okrem toho ZTG podľa Komisie už obsahuje ustanovenia, ktoré bránia tomu, aby došlo k ovplyvneniu nezávislosti stavebných inžinierov. Táto inštitúcia pripomína na jednej strane, že § 28 ods. 2 ZTG stanovuje, že len spoločníci, ktorí sú z technického hľadiska oprávnení, rozhodujú o technických záležitostiach týkajúcich sa výkonu povolania, a na druhej strane, že § 28 ods. 3 ZTG vyžaduje, aby sa spoločníci, ktorí nevykonávajú toto povolanie, zmluvne zaviazali dodržiavať pravidlá profesijnej etiky.
- 62 Po druhé, pokiaľ ide o spoločnosti patentových zástupcov, Komisia tvrdí, že z § 29a bodu 1 PAG vyplýva, že len samotní patentoví zástupcovia, ich rodinní príslušníci a nadácie založené týmito fyzickými osobami môžu vlastniť podiely v takejto spoločnosti. Navyše podľa bodu 2 uvedeného paragrafu osoby, ktoré nevykonávajú toto povolanie, nemôžu zastávať dôležitú funkciu v spoločnosti patentových zástupcov a podľa jeho bodu 11 musia patentoví zástupcovia mať rozhodujúci vplyv v takejto spoločnosti, pričom pri výkone svojho mandátu nesmú byť závislí od iných spoločníkov.
- 63 Podľa uvedenej inštitúcie nemožno takéto požiadavky odôvodniť ani cieľom všeobecného záujmu, ktorý spočíva v poskytovaní spotrebiteľom vysokokvalitného poradenstva a zastupovania, alebo ochranou profesijnej nezávislosti patentových zástupcov a dôvernosti ich činností.
- 64 Podľa Komisie takéto požiadavky totiž idú nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľov nezávislosti a dôvernosti.
- 65 Komisia okrem toho usudzuje, že prísne pravidlá profesijnej etiky a ustanovenia v oblasti poistenia, ktoré chránia spotrebiteľov, ako je § 21 PAG, sú dostatočné na dosiahnutie cieľov uvádzaných Rakúskou republikou. Okrem toho predmetné požiadavky nie sú koherentné, lebo rakúska právna úprava umožňuje, aby sa rodinní príslušníci patentového zástupcu stali spoločníkmi spoločnosti patentových zástupcov, zatiaľ čo táto možnosť neexistuje pre takéto spoločnosti so sídlom v iných členských štátoch, než je Rakúska republika. Táto inštitúcia dodáva, že nepresnosť § 29a bodu 11 PAG v súvislosti s rozhodujúcim vplyvom patentových zástupcov pri rozhodovaní spoločností patentových zástupcov dáva priestor príliš zúženému výkladu.
- 66 Po tretie, pokiaľ ide o spoločnosti veterinárnych lekárov, Komisia tvrdí, že podľa § 15 ods. 1 TÄG sú len veterinárni lekári alebo spoločnosti veterinárnych lekárov s odborným oprávnením oprávnení vykonávať veterinárnu prax alebo prevádzkovať súkromnú veterinárnu kliniku. Okrem toho spoločníci spoločností veterinárnych lekárov musia byť kvalifikovaní veterinárni lekári a osoby mimo tohto povolania môžu mať účasť v takýchto spoločnostiach iba ako tichí spoločníci. Komisia ďalej poznamenáva, že iba veterinárny lekár, ktorý vlastní podstatný podiel na základnom imaní v spoločnosti veterinárnych lekárov, sa môže stať riaditeľom pobočky tejto spoločnosti, pričom môže viesť iba jednu pobočku.

- 67 Podľa Komisie možno vysokú mieru nezávislosti veterinárnych lekárov a ochranu verejného zdravia dosiahnuť prostredníctvom menej obmedzujúcich opatrení, než je požiadavka, na základe ktorej musia veterinárni lekári vlastniť 100 % hlasovacích práv spoločností veterinárnych lekárov a ktorá predstavuje neprímerané obmedzenie slobody usadiť sa. Táto inštitúcia sa domnieva, že ak veterinárni lekári môžu vykonávať rozhodujúci vplyv tak, že vlastnia dostatočnú časť základného imania, na zabezpečenie toho, aby vykonávali dohľad nad príslušnou spoločnosťou veterinárnych lekárov, nemožno zakázať osobám, ktoré nie sú veterinárnymi lekármi, vlastniť obmedzený podiel na základnom imaní takej spoločnosti, ktorý by nebránil takémuto dohľadu.
- 68 Komisia sa domnieva, že pravidlá profesijnej etiky a správania veterinárnych lekárov a prísne monitorovanie ich dodržiavania, najmä zo strany Rakúskej komory veterinárnych lekárov, sú flexibilnejším nástrojom na zabezpečenie ochrany verejného zdravia a nezávislosti členov tohto povolania. Táto inštitúcia okrem toho navrhuje, že namiesto uloženia povinnosti vlastniť 100 % podiel na základnom imaní by vnútroštátna právna úprava mohla stanovovať, že veterinárni lekári musia vlastniť len väčšinu hlasovacích práv spoločností veterinárnych lekárov. Okrem toho by sa od spoločností veterinárnych lekárov mohlo požadovať, aby boli členmi komory veterinárnych lekárov, čím by sa uľahčilo ich monitorovanie.
- 69 Rakúska republika tvrdí, že pokiaľ ide o spoločnosti stavebných inžinierov, prísne oddelenie funkcií plánovania a výkonných funkcií má zaručiť objektivitu, nezávislosť a právnu istotu znaleckých posudkov a aktov vystavených stavebnými inžiniermi. Tento členský štát navyše tvrdí, že služby stavebných inžinierov môžu podľa GewO poskytovať aj kancelárie inžinierov alebo stavebníkov, takže nemožno tvrdiť, že možnosť poskytovať takéto služby je obmedzená. Hoci cieľom smernice 2006/123 je úprava slobody poskytovania služieb, nič to podľa tohto členského štátu nemení na skutočnosti, že neupravuje profesijný titul, pod ktorým možno poskytovať službu, ani povolanie, v rámci ktorého možno poskytovať službu.
- 70 Rakúska republika tvrdí, že jedinou činnosťou, ktorú možno vykonávať na základe ZTG a ktorú nemožno vykonávať podľa GewO, je činnosť spočívajúca v overovaní pravosti aktov. Podľa tohto členského štátu okrem skutočnosti, že prinajmenšom v rámci tejto činnosti sa na stavebných inžinierov vzťahuje článok 2 ods. 2 písm. l) smernice 2006/123, sú požiadavky uložené v súvislosti s týmto povolaním v každom prípade vo verejnom záujme, najmä s cieľom zabezpečiť ochranu spotrebiteľov.
- 71 Okrem možnosti ponúkať v rámci GewO rovnaké služby, ako poskytujú stavební inžinieri, Rakúska republika tvrdí, že navrhla zmenu § 26 ZTG, aby vyhovela uvádzanej výhrade. Tento členský štát sa však domnieva, že cieľom § 28 ods. 1 ZTG je zachovať nestrannosť a nezávislosť stavebných inžinierov tak, aby sa zachovali pravidlá týkajúce sa riadiacich pracovníkov a zástupcov spoločností stavebných inžinierov.
- 72 Pokiaľ ide o patentových zástupcov, okrem tvrdení uvedených v konaní pred podaním žaloby, ktorých zhrnutie obsahuje žaloba Komisie, Rakúska republika informuje Súdny dvor, že má v úmysle zmeniť § 29a bod 1 písm. b) až e) PAG a doplniť do tohto paragrafu nový odsek s cieľom rozšíriť kategóriu osôb, ktoré by mohli byť spoločníkmi týchto spoločností, a vypustiť § 29a bod 4 tohto zákona.
- 73 Pokiaľ ide o spoločnosti veterinárnych lekárov, Rakúska republika tvrdí, že v nijakom prípade nemožno tvrdiť, že medzi povolaním veterinárneho lekára a ochranou verejného zdravia neexistuje nijaká súvislosť, pretože toto povolanie zohráva úlohu ručiteľa v súvislosti s výrobou bezpečných potravín. Tento členský štát tvrdí, že veterinárni lekári sú povinní, nielen na základe TÄG, ale aj na základe iných predpisov, ohlasovať tak choroby zvierat, ako aj určité choroby ľudí alebo podozrenie na nákazu jednou z týchto chorôb.

- 74 Rakúska republika sa okrem toho domnieva, že pravidlá profesijnej etiky môžu byť záväzné len pre veterinárnych lekárov vykonávajúcich povolanie a samy osebe nemôžu vylučovať vzťahy závislosti s osobami nevykonávajúcimi toto povolanie, pokiaľ nie je zavedený prísny režim kontroly zo strany štátu nad týmito osobami. Tento členský štát sa domnieva, že stanovisko Komisie, podľa ktorého vypustenie § 15a TÄG by z cenového hľadiska zvýhodňovalo spotrebiteľov, nie je vôbec jasné, keďže toto ustanovenie nevyklučuje činnosť spoločností, ktorých členmi sú osoby, ktoré nevykonávajú povolanie veterinárneho lekára.
- 75 Spolková republika Nemecko, ktorá vstúpila do konania ako vedľajší účastník na podporu návrhov Rakúskej republiky, obmedzila svoje pripomienky, ktoré napadla Komisia, na posúdenie zlučiteľnosti ustanovení ZTG so smernicou 2006/123. V tejto súvislosti Spolková republika Nemecko uvádza, že § 26 ods. 1 a § 28 ods. 1 ZTG, ak sa považujú za „požiadavky“ v zmysle článku 15 ods. 2 smernice 2006/123, spĺňajú podmienky stanovené v článku 15 ods. 3 tejto smernice, a preto sú odôvodnené.
- 76 V tejto súvislosti Spolková republika Nemecko na jednej strane tvrdí, že obmedzenie prístupu k postaveniu spoločníka spoločností stavebných inžinierov len pre stavebných inžinierov a spoločnosti stavebných inžinierov je nevyhnutné na dosiahnutie cieľov zachovania nezávislosti, preventívneho výkonu spravodlivosti, kvality služieb, ochrany spotrebiteľov a dodržiavania povinnosti mlčanlivosti. Na druhej strane tento členský štát tvrdí, že požiadavka, podľa ktorej len stavební inžinieri môžu byť riadiaci pracovníci a právni zástupcovia spoločností stavebných inžinierov, zabezpečuje transparentnosť a kvalitu služieb a uľahčuje určenie zodpovednej osoby v rámci takejto spoločnosti.
- 77 Podľa Spolkovej republiky Nemecko menej obmedzujúce opatrenia, ako sú vnútorné pravidlá a pravidlá profesijnej etiky, nie sú primerané na dosiahnutie uvedených cieľov rovnakým spôsobom ako dotknutými vnútroštátnymi ustanoveniami. Ustanovenia týkajúce sa poistenia majú navyše úplne inú úlohu, konkrétne poskytovať náhradu za vzniknuté škody, a nie predchádzať takýmto škodám.

Posúdenie Súdnym dvorom

- 78 Podľa článku 15 ods. 1 smernice 2006/123 členské štáty musia skúmať, či ich právny systém stanovuje také požiadavky, ako sú uvedené v odseku 2 tohto článku, a zabezpečiť, aby boli tieto požiadavky zlučiteľné s podmienkami uvedenými v odseku 3 tohto článku.
- 79 Článok 15 ods. 2 písm. b) tejto smernice upravuje požiadavky, ktoré vyžadujú, aby mal poskytovateľ určitú právnu formu. Odsek 2 písm. c) toho istého článku upravuje požiadavky týkajúce sa vlastníctva podielu v spoločnosti.
- 80 Z uvedeného článku 15 ods. 5 a 6 vyplýva, že je prípustné, aby členské štáty zachovali alebo prípadne zaviedli požiadavky, akými sú požiadavky uvedené v odseku 2 tohto istého článku, za predpokladu, že sú v súlade s podmienkami uvedenými v odseku 3 tohto článku (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. júna 2015, Rina Services a i., C-593/13, EU:C:2015:399, bod 33).
- 81 Kumulatívne podmienky uvedené v článku 15 ods. 3 uvedenej smernice sa týkajú po prvé nediskriminačnej povahy dotknutých požiadaviek, ktoré nesmú byť či už priamo, alebo nepriamo diskriminačné na základe štátnej príslušnosti alebo, pokiaľ ide o spoločnosti, na základe miesta ich registrovaného sídla, po druhé ich nevyhnutnej povahy, t. j. musia byť odôvodnené naliehavým dôvodom všeobecného záujmu, a po tretie ich primeranosti, keďže uvedené požiadavky musia slúžiť na zabezpečenie dosiahnutia sledovaného cieľa a nesmú ísť nad rámec potrebný na dosiahnutie tohto cieľa, pričom iné menej obmedzujúce opatrenia nesmú umožňovať dosiahnutie rovnakého výsledku.
- 82 Z toho najmä vyplýva, že hoci členskému štátu, ktorý sa odvoláva na naliehavý dôvod všeobecného záujmu, aby odôvodnil požiadavku v zmysle uvedeného článku 15, prináleží preukázať, že jeho právna úprava je primeraná a nevyhnutná na dosiahnutie legitímneho sledovaného cieľa, toto dôkazné

bremeno nemôže viesť k tomu, aby sa od tohto členského štátu žiadalo pozitívne preukázať, že žiadne iné predstaviteľné opatrenie nedovoľuje dosiahnuť uvedený cieľ za tých istých podmienok (pozri v tomto zmysle rozsudky z 28. apríla 2009, Komisia/Taliansko, C-518/06, EU:C:2009:270, bod 84 a citovaných judikatúr; z 24. marca 2011, Komisia/Španielsko, C-400/08, EU:C:2011:172, bod 123, a z 23. decembra 2015, Scotch Whisky Association a i., C-333/14, EU:C:2015:845, bod 55). Takáto požiadavka by v praxi totiž znamenala, že príslušný členský štát by bol zbavený svojej legislatívnej právomoci v príslušnej oblasti.

- 83 V prejednávanej veci z vnútroštátnych ustanovení napadnutých v rámci tejto výhrady vyplýva, po prvé, že len fyzické osoby a spoločnosti stavebných inžinierov môžu byť spoločníkmi spoločnosti stavebných inžinierov a len fyzické osoby, spoločníci spoločnosti stavebných inžinierov, ktorí vlastnia väčšinový podiel v tejto spoločnosti, môžu byť vymenovaní za riaditeľov a zástupcov takejto spoločnosti. Po druhé, len samotní patentoví zástupcovia, ich rodinní príslušníci a nadácie zriadené týmito fyzickými osobami môžu vlastniť podiel v spoločnosti patentových zástupcov, pričom patentoví zástupcovia musia mať rozhodujúci vplyv v takejto spoločnosti. Po tretie, len veterinárni lekári alebo spoločnosti veterinárnych lekárov môžu prevádzkovať ordináciu alebo veterinárnu kliniku, osoby mimo tohto povolania môžu mať účasť len ako tichí spoločníci a len veterinárni lekári, ktorí vlastnia podstatný podiel na základnom imaní v takejto spoločnosti, sa môžu stať riaditeľmi pobočky tejto spoločnosti.
- 84 Treba poznamenať, že tieto požiadavky sa týkajú tak právnej formy, ako aj zloženia vlastníkov základného imania v spoločnostiach stavebných inžinierov, patentových zástupcov a veterinárnych lekárov, takže sa na ne vzťahuje článok 15 ods. 2 písm. b) a c) smernice 2006/123.
- 85 Preto je potrebné overiť, či dotknuté vnútroštátne požiadavky spĺňajú podmienky stanovené v článku 15 ods. 3 smernice 2006/123, t. j. či sú nediskriminačné, potrebné a primerané na dosiahnutie naliehavého dôvodu všeobecného záujmu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 1. marca 2018, CMVRO, C-297/16, EU:C:2018:141, bod 54).
- 86 Pokiaľ ide v prvom rade o prvú z týchto podmienok, nič v spise predloženom Súdnemu dvoru nenaznačuje, že požiadavky uvedené v bode 83 tohto rozsudku sú priamo alebo nepriamo diskriminačné v zmysle článku 15 ods. 3 písm. a) smernice 2006/123.
- 87 Ďalej, pokiaľ ide o druhú z týchto podmienok, treba spresniť, že Rakúska republika v podstate uvádza, že cieľom predmetných požiadaviek je dosiahnuť ciele, akými sú zabezpečenie objektívnosti a nezávislosti dotknutých povolaní, ako aj právnej istoty, a pokiaľ ide o veterinárnych lekárov, aj cieľ ochrany zdravia.
- 88 Na úvod treba uviesť, že ciele spočívajúce v zabezpečení objektívnosti a nezávislosti dotknutých povolaní, ako aj právnej istoty súvisia s cieľom ochrany príjemcov služieb uvedeným v odôvodnení 40 smernice 2006/123, ako aj s cieľom zaručiť kvalitu služieb.
- 89 Treba uviesť, že ciele spočívajúce v ochrane príjemcov služieb, zaručení kvality služieb a ochrane zdravia predstavujú naliehavé dôvody všeobecného záujmu, na základe ktorých možno odôvodniť obmedzenia slobôd zaručených právom Únie (pozri v tomto zmysle rozsudky z 3. októbra 2000, Corsten, C-58/98, EU:C:2000:527, bod 38, a z 1. marca 2018, CMVRO, C-297/16, EU:C:2018:141, bod 57).
- 90 Napokon, pokiaľ ide o tretiu podmienku uvedenú v článku 15 ods. 3 smernice 2006/123, tá stanovuje splnenie troch prvkov, a to, že táto požiadavka môže sama osebe zabezpečiť dosiahnutie sledovaného cieľa a nejde nad rámec toho, čo je potrebné na jeho dosiahnutie, a že tento cieľ sa nedá dosiahnuť pomocou menej obmedzujúceho opatrenia.

- 91 V tejto súvislosti zo znenia článku 15 ods. 3 smernice 2006/123 vyplýva, že je vecou príslušného členského štátu overiť, a teda preukázať, že na základe konkrétnych skutočností, ktoré svojou povahou môžu potvrdiť jeho argumentáciu, požiadavky, o aké ide v prejednávanej veci, spĺňajú podmienky stanovené týmto ustanovením (pozri v tomto zmysle rozsudok z 23. januára 2014, Komisia/Belgicko, C-296/12, EU:C:2014:24, bod 37 a citovanú judikatúru).
- 92 Pokiaľ ide o samotnú povahu dotknutých požiadaviek pri sledovaní uvedených cieľov, treba konštatovať, že obmedzenia týkajúce sa právnej formy a účasti na základnom imaní spoločnosti sú, pokiaľ zabezpečujú transparentnosť účasti na základnom imaní tejto spoločnosti a kvalifikáciu osôb, ktoré majú podiel na tomto základnom imaní, a presne určujú osoby zodpovedné v dotknutej spoločnosti, môžu v zásade dosiahnuť ciele spočívajúce v ochrane príjemcov služieb a zaručení kvality služieb.
- 93 Pokiaľ ide o cieľ spočívajúci v ochrane verejného zdravia, z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že požiadavky týkajúce sa výhradného vlastníctva základného imania spoločností veterinárnych lekárov členmi tohto povolania, môžu samy osebe znížiť riziko, že takéto spoločnosti prijmú hospodárske stratégie, ktoré by mohli ohroziť cieľ spočívajúci v ochrane zdravia, ako aj nezávislosť veterinárnych lekárov (pozri v tomto zmysle rozsudok z 1. marca 2018, CMVRO, C-297/16, EU:C:2018:141, body 82 a 83).
- 94 Je však potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora môže vnútroštátna právna úprava zaručovať dosiahnutie sledovaného cieľa len vtedy, ak skutočne odpovedá na obavy spočívajúce v dosiahnutí tohto cieľa koherentným a systematickým spôsobom (pozri v tomto zmysle rozsudky z 10. marca 2009, Hartlauer, C-169/07, EU:C:2009:141, bod 55; z 15. októbra 2015, Grupo Itevelesa a i., C-168/14, EU:C:2015:685, bod 76, ako aj uznesenie z 30. júna 2016, Sokoll-Seebacher a Naderhirm, C-634/15, EU:C:2016:510, bod 27).
- 95 V prejednávanej veci treba uviesť, ako správne tvrdila Komisia, pričom Rakúska republika voči tomu nenamietala, že požiadavky uložené patentovým zástupcom týkajúce sa vlastníctva základného imania nemožno považovať za koherentné v zmysle tejto judikatúry, keďže rakúska právna úprava umožňuje osobám, ktoré nevykonávajú povolanie patentového zástupcu, t. j. rodinným príslušníkom takéhoto zástupcu, stať sa spoločníkmi spoločnosti patentových zástupcov, zatiaľ čo takáto možnosť neexistuje pre spoločnosti pôsobiace v tejto oblasti, ktoré sú usadené v iných členských štátoch, než je Rakúska republika.
- 96 Z toho vyplýva, že Rakúskej republike sa nepodarilo preukázať, že tieto požiadavky môžu samy osebe zaručiť dosiahnutie sledovaných cieľov.
- 97 V zostávajúcej časti však treba konštatovať, že Komisia nepredkladá nijakú konkrétnu argumentáciu, ktorou by spochybnila, že dotknuté požiadavky môžu samy osebe dosiahnuť uvádzané ciele, a len tvrdí, že tieto požiadavky idú nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie uvedených cieľov.
- 98 Pokiaľ ide o druhý prvok článku 15 ods. 3 písm. c) smernice 2006/123, ako sa uvádza v bode 90 tohto rozsudku, je nutné argumentáciu Rakúskej republiky, podľa ktorej majú návrhy zákona, ktoré v čase podania tohto návrhu ešte neboli v účinnosti, za cieľ zmeniť a doplniť túto právnu úpravu, zamietnuť ako irelevantnú.
- 99 Ako vyplýva z bodu 48 tohto rozsudku, existencia nesplnenia povinnosti sa musí posudzovať podľa situácie v členskom štáte ku dňu uplynutia lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku a Súdny dvor nemôže prihliadať na neskoršie zmeny.
- 100 Treba preto preskúmať, či argumentácia Rakúskej republiky, pokiaľ ide o dotknuté požiadavky, ktoré boli v účinnosti ku dňu uplynutia lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku, umožňuje preukázať, že tieto požiadavky nejdú nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie stanovených cieľov.

- 101 V tejto súvislosti, pokiaľ ide po prvé o požiadavku stanovenú v § 28 ods. 1 ZTG, treba poznamenať, že Komisia navrhla niekoľko alternatívnych menej obmedzujúcich opatrení, ako sú napríklad pravidlá správania a pravidlá týkajúce sa poistenia a záruky, ktoré by mohli, najmä ak boli spoločne prijaté, umožniť dosiahnuť sledované ciele. Hoci Rakúska republika tvrdí, že táto požiadavka sa zdá byť nevyhnutná, aby sa zabezpečilo, že riaditelia spoločností stavebných inžinierov nesú osobnú zodpovednosť za svoje služby, tento členský štát nepodložil svoju argumentáciu tak, aby umožnil Súdnemu dvoru dospieť k záveru, že menej obmedzujúce opatrenia nepostačujú na dosiahnutie stanovených cieľov.
- 102 Pokiaľ ide, po druhé, o § 29a PAG, treba na jednej strane dodať, že okrem úvah uvedených v bodoch 95 a 96 tohto rozsudku tvrdenia Komisie zhrnuté v bodoch 62 až 64 tohto rozsudku naznačujú, že požiadavky tohto ustanovenia idú nad rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie cieľov, ktoré sleduje, a na druhej strane, že Rakúska republika nepredložila Súdnemu dvoru argumentáciu, ktorá by mohla vyvrátiť túto argumentáciu.
- 103 Pokiaľ ide, po tretie, o § 15a TÄG, Rakúska republika na jednej strane tvrdí, že veterinári lekári podliehajú viacerým povinnostiam súvisiacim s ochranou zdravia, ako je záruka výroby bezpečných potravín, ohlasovanie chorôb postihujúcich zvieratá a určité ľudské ochorenia. Na druhej strane tento členský štát uvádza, že pravidlá správania okrem prípadov, keď je ich dodržiavanie prísne kontrolované štátom, nemôžu vylúčiť vzťahy závislosti a vplyvu osôb mimo tohto povolania, takže takéto pravidlá nemôžu samy osebe dosiahnuť sledované ciele.
- 104 V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že legitímne sledovanie cieľov v oblasti ochrany zdravia a nezávislosti veterinárnych lekárov nemôže odôvodňovať vylúčenie prevádzkovateľov, ktorí nie sú veterinári lekári, z vlastníctva podielov na základnom imaní spoločností veterinárnych lekárov, pretože nie je vylúčené, že veterinári lekári môžu vykonávať účinný dohľad nad týmito spoločnosťami aj za predpokladu, že by nevlastnili všetko základné imanie uvedených spoločností, pretože vlastníctvo obmedzených podielov na tomto základnom imaní osobami, ktorí nie sú veterinári lekári, by nevyhnutne nebránilo takémuto dohľadu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 1. marca 2018, CMVRO, C-297/16, EU:C:2018:141, bod 86).
- 105 Preto vnútroštátna právna úprava, ktorá z účasti na základnom imaní spoločností veterinárnych lekárov vylučuje všetky osoby, ktoré nemajú odborné oprávnenie, ide nad rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie cieľov spočívajúcich v ochrane verejného zdravia a nezávislosti veterinárnych lekárov.
- 106 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že dotknuté vnútroštátne požiadavky idú nad rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie sledovaných cieľov, takže sú v rozpore s článkom 15 ods. 3 smernice 2006/123.
- 107 V dôsledku toho je nutné konštatovať, že výhrada týkajúca sa porušenia článku 15 smernice 2006/123 je dôvodná. Za týchto okolností nie je potrebné preskúmať dotknutú právnu úpravu z hľadiska článku 49 ZFEÚ.

O výhrade týkajúcej sa porušenia článku 25 smernice 2006/123

Argumentácia účastníkov konania

- 108 Komisia tvrdí, že § 21 ods. 1 ZTG a § 29a bod 6 PAG ukladajú dotknutým profesijným spoločnostiam povinnosť obmedziť sa na výkon povolania stavebného inžiniera alebo patentového zástupcu. V článku 25 smernice 2006/123 sa však od členských štátov vyžaduje, aby odstránili požiadavky, ktoré zaväzujú poskytovateľov vykonávať výhradne konkrétnu činnosť alebo ktoré obmedzujú vykonávanie rôznych činností spoločne alebo v partnerstve. Podľa Komisie tieto vnútroštátne ustanovenia na jednej

strane zabraňujú podnikom so sídlom v inom členskom štáte, než je Rakúska republika, v zakladaní viacodborových vedľajších prevádzkarní, ako aj v zakladaní hlavných prevádzkarní spoločností so sídlom v Rakúsku. Na druhej strane takéto ustanovenia bránia slobodnému poskytovaniu služieb.

- 109 Pokiaľ ide o spoločnosti stavebných inžinierov, Komisia uvádza, že § 21 ods. 3 ZTG, na základe ktorého je založenie obchodnej spoločnosti s osobami vykonávajúcimi závislú činnosť povolené stavebným inžinierom len vtedy, ak tieto osoby nie sú oprávnené plniť výkonné funkcie, je v rozpore s článkom 25 smernice 2006/123.
- 110 V tejto súvislosti Komisia po prvé uvádza, že spoločné podniky môžu zakladať len architekti a inžinieri, keďže je možné založiť obchodné spoločnosti s osobami, ktoré vykonávajú iné povolania len pod podmienkou, že tieto osoby nie sú oprávnené plniť výkonné funkcie. Po druhé, podľa Komisie nie je možné spojenie s osobami vykonávajúcimi iné povolania vo forme spoločnosti stavebných inžinierov, ale je to možné len vo forme obchodnej spoločnosti, ktorej spoločníci sú osobne zodpovední a nie je im priznané obmedzenie zodpovednosti spoločnosti s ručením obmedzeným. Po tretie táto inštitúcia uvádza, že stanovisko, podľa ktorého inžinier, ktorý poskytuje svoje služby podľa ZTG, môže byť spoločníkom stavebných inžinierov na účely založenia spoločnosti stavebných inžinierov, zatiaľ čo inžinier, ktorý poskytuje svoje služby v rámci GewO, tak môže urobiť len vo forme obchodnej spoločnosti, sa zdá byť kontradiktórne a neprimerané.
- 111 Pokiaľ ide o spoločnosti patentových zástupcov, Komisia tvrdí, že podľa § 29a bodu 6 PAG sa činnosť takejto spoločnosti musí obmedzovať na výkon povolania patentového zástupcu vrátane pomocných činností a správy majetku tejto spoločnosti. Podľa tejto inštitúcie sa ciele dosiahnutia vysokej úrovne poradenstva a obrany záujmov spotrebiteľov môžu dosiahnuť opatreniami, ktoré úplne nevylučujú spoločný výkon, alebo prípadne v partnerstve s inými povolaniami vykonávajúcimi činnosti patentových zástupcov.
- 112 Rakúska republika tvrdí, že zo smernice 2006/123 vyplýva, že obmedzenia týkajúce sa viacodborových činností sú povolené, pokiaľ sú zamerané na zachovanie nestrannosti, nezávislosti a integrity regulovaných povolaní.
- 113 V tejto súvislosti, pokiaľ ide o spoločnosti stavebných inžinierov, tento členský štát v prvom rade tvrdí, že § 21 ods. 1 ZTG umožňuje zlúčenie spoločností stavebných inžinierov rôznych špecializácií. V druhom rade pripomína, že § 21 ods. 3 ZTG takisto umožňuje zlúčenie s inými povolaniami pod podmienkou, že tieto povolania nie sú oprávnené vykonávať činnosti spočívajúce vo výstavbe.
- 114 Podľa uvedeného členského štátu s prihliadnutím na prísne oddelenie činností plánovania a výkonných funkcií nie sú pravidlá týkajúce sa vnútornej organizácie dostatočné na dosiahnutie cieľa, ktorým je zabezpečenie nestrannosti a nezávislosti povolania. Rakúska republika sa navyše domnieva, že názor Komisie, podľa ktorého by stačilo vypracovať usmernenia o predchádzaní konfliktom záujmov, nemôže viesť k dosiahnutiu sledovaného cieľa, pokiaľ takéto usmernenia nie sú právne záväzné.
- 115 Pokiaľ ide o spoločnosti patentových zástupcov, Rakúska republika informuje Súdny dvor, že navrhované zmeny § 29a bodov 6 a 11 PAG spočívajú v samotnom odstránení týchto ustanovení, takže nijaké obmedzenie viacodborových činností jej nemožno vytýkať.

Posúdenie Súdnym dvorom

- 116 Podľa článku 25 ods. 1 smernice 2006/123 členské štáty zabezpečia, aby sa na poskytovateľov nevzťahovali požiadavky, ktoré ich zavazujú vykonávať výhradne danú konkrétnu činnosť alebo ktoré obmedzujú vykonávanie rôznych činností spoločne alebo v partnerstve. Poskytovatelia uvedení v písmenách a) a b) tohto odseku však môžu podliehať takýmto požiadavkám v súlade s podmienkami, ktoré sú v nich stanovené.

- 117 V prejednávanej veci môžu stavební inžinieri na jednej strane podľa § 21 ods. 1 ZTG zakladať spoločnosti stavebných inžinierov výlučne na účely výkonu svojho povolania, zatiaľ čo v súlade s odsekom 3 tohto paragrafu môžu stavební inžinieri zakladať spoločnosti s osobami vykonávajúcimi závislú činnosť, len pokiaľ ide o obchodnú spoločnosť, v ktorej tieto osoby nie sú oprávnené plniť výkonné funkcie.
- 118 Na druhej strane podľa § 29a bodu 6 PAG sú činnosti spoločností patentových zástupcov obmedzené na výkon tohto povolania, na pomocné činnosti a na správu majetku dotknutej spoločnosti.
- 119 Z toho vyplýva, že na základe týchto ustanovení sa na poskytovateľov, ktorých sa týka, vzťahujú požiadavky, o aké ide v článku 25 ods. 1 smernice 2006/123. Je preto potrebné preskúmať, či tieto požiadavky možno odôvodniť podľa písmen a) alebo b) tohto ustanovenia.
- 120 V tejto súvislosti Rakúska republika tvrdí, že cieľom § 21 ZTG je zachovať nestrannosť, nezávislosť a integritu povolania stavebného inžiniera, a domnieva sa, že tieto ciele nemožno zabezpečiť pravidlami správania. Pokiaľ ide o patentových zástupcov, tento členský štát informuje Súdny dvor o legislatívnych zmenách, ktoré majú za cieľ odstrániť ustanovenia napadnuté Komisiou.
- 121 V súlade s judikatúrou citovanou v bode 48 tohto rozsudku treba zamietnuť tvrdenia Rakúskej republiky týkajúce sa legislatívnych zmien PAG, ku ktorým došlo po uplynutí lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku a ktoré v čase podania tohto návrhu ešte neboli účinné.
- 122 Pokiaľ ide o § 21 ZTG, treba konštatovať, že Rakúska republika nijako nevysvetlila, ako konkrétne by bolo možné spochybníť nestrannosť, nezávislosť a integritu povolania stavebného inžiniera, ak by sa stavebným inžinierom umožnilo mať za spoločníkov v rámci spoločnosti, o akú ide v § 21 ods. 1 ZTG, osoby vykonávajúce iné povolanie. Platí to o to viac v prípade, že odsek 3 tohto istého ustanovenia dovoľuje stavebným inžinierom mať za určitých podmienok za spoločníkov osoby vykonávajúce inú činnosť, a to v rámci obchodnej spoločnosti.
- 123 Rakúska republika v každom prípade nepredložila nijaké konkrétne tvrdenie, aby preukázala, že iné menej obmedzujúce opatrenia, ako napríklad prijatie pravidiel vnútornej organizácie viacodborovej spoločnosti, navrhovaných Komisiou v jej argumentácii, nemôžu same osebe zaručiť nestrannosť, nezávislosť a integritu stavebného inžiniera, ktorý vykonáva svoju činnosť v rámci takejto spoločnosti. Nemožno preto pripustiť, že zákaz zakladania takýchto spoločností, ktorý vyplýva z § 21 ZTG, je „potrebný“ na tieto účely v zmysle článku 25 ods. 1 písm. a) alebo b) smernice 2006/123.
- 124 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že výhrada týkajúca porušenia článku 25 smernice 2006/123 je dôvodná.
- 125 V dôsledku toho treba konštatovať, že Rakúska republika si tým, že zachovala požiadavky týkajúce sa miesta sídla spoločností stavebných inžinierov a patentových zástupcov, požiadavky týkajúce sa právnej formy a vlastníctva podielov na základnom imaní pre spoločnosti stavebných inžinierov, patentových zástupcov a veterinárnych lekárov, ako aj obmedzenie viacodborových činností spoločností stavebných inžinierov a patentových zástupcov, nespĺnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 14 bodu 1, článku 15 ods. 1, článku 15 ods. 2 písm. b) a c), článku 15 ods. 3 a článku 25 smernice 2006/123.

O trovách

- 126 Podľa článku 138 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla zaviazat' Rakúsku republiku na náhradu trov konania a Rakúska republika nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené uložit' jej povinnosť znášať svoje vlastné trovy konania a nahradiť trovy konania vynaložené Komisiou.
- 127 V súlade s článkom 140 ods. 1 uvedeného poriadku Spolková republika Nemecko znáša svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

- 1. Rakúska republika si tým, že zachovala požiadavky týkajúce sa miesta sídla spoločností stavebných inžinierov a patentových zástupcov, požiadavky týkajúce sa právnej formy a vlastníctva podielov na základnom imaní pre spoločnosti stavebných inžinierov, patentových zástupcov a veterinárnych lekárov, ako aj obmedzenie viacodborových činností spoločností stavebných inžinierov a patentových zástupcov, nespĺnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 14 bodu 1, článku 15 ods. 1, článku 15 ods. 2 písm. b) a c), článku 15 ods. 3 a článku 25 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu.**
- 2. Rakúska republika znáša svoje vlastné trovy konania a je povinná nahradiť trovy konania vynaložené Európskou komisiou.**
- 3. Spolková republika Nemecko znáša svoje vlastné trovy konania.**

Podpisy